

Gdańsk, dnia 31 grudnia 2019 r.

KOMENDANT
MORSKIEGO ODDZIAŁU STRAŻY GRANICZNEJ
im. płk. Karola BACZA

MO-WK.0910.4.2019

Egz. nr 2

Pan
pplk SG Krzysztof Sosnowski
Komendant
Placówki Straży Granicznej
w Świnoujściu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat: „*Prowadzenie gospodarki mandatowej*”, zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w Planie kontroli Wydziału Kontroli Morskiego Oddziału Straży Granicznej na 2019 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 z późn. zm.).

**I. Jednostka kontrolowana: Placówka Straży Granicznej w Świnoujściu
ul. Dworcowa 1, 72-602 Świnoujście.**

W okresie objętym kontrolą funkcję Komendanta Placówki Straży Granicznej w Świnoujściu pełnił:
- **pplk SG Krzysztof Sosnowski.**

II. Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- 1) kpt. SG Józef Rachwalski – starszy specjalista Wydziału Kontroli MOSG – kierownik zespołu kontrolnego – upoważnienie nr 14/19 z dnia 4 października 2019 r.;
- 2) st. chor. sztab. SG Katarzyna Sterczyńska – starszy specjalista Wydziału Kontroli MOSG – upoważnienie nr 15/19 z dnia 4 października 2019 r.

III. Kontrolę przeprowadzono w dniach: od 15 do 31 października 2019 r.

IV. Zakres przedmiotowy kontroli:

Prowadzenie gospodarki mandatowej.

Zagadnienia poddane ocenie:

1. Rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne.
2. Realizacja zadań związanych z nakładaniem przez funkcjonariuszy grzywien w drodze mandatów karnych oraz sprawowanie nadzoru nad gospodarką mandatową.
3. Realizacja zadań w zakresie obrotu drukami ścisłego zarachowania i rozliczania środków pieniężnych z mandatów.

Cel kontroli:

Celem kontroli była ocena prowadzenia gospodarki mandatowej w kontrolowanej jednostce organizacyjnej pod kątem zgodności z przepisami prawa, w tym regulacjami wewnętrznymi oraz terminowości i rzetelności.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 30 września 2019 r.

V. Ocena skontrolowanej działalności.

Ocenę kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie ustaleń stanu faktycznego przy zastosowaniu kryteriów legalności i rzetelności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Na ogólną ocenę badanego obszaru złożyły się oceny cząstkowe poszczególnych kontrolowanych zagadnień.

Pozytywnie oceniono realizację zadań w zakresie rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych oraz obrotu drukami ścisłego zarachowania i rozliczania środków pieniężnych z mandatów.

Uchybienia stwierdzono w obszarach związanych z wprowadzaniem z życie postanowień wynikających z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2019 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego* oraz nadzorem nad prowadzeniem gospodarki mandatowej. Stwierdzono, że w kilku przypadkach, na odcinku C mandatu karnego w rubryce „opis i kwalifikacja prawna wykroczenia” brakowało wpisu dotyczącego czasu i miejsca popełnienia wykroczenia. Uchybienie to, spowodowane było brakiem wiedzy funkcjonariuszy o zmianach w wypełnianiu formularzy mandatu karnego.

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń:

1. Rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne.

Zgodnie z treścią § 8 ust. 1 pkt 26 zarządzenia nr 119 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 2 grudnia 2016 r. *w sprawie utworzenia placówek i dywizjonów Straży Granicznej, określenia ich terytorialnego zasięgu działania, a także określenia szczegółowego zakresu zadań terenowych organów Straży Granicznej oraz organizacji komend oddziałów, placówek i dywizjonów* komendant

placówki sprawuje nadzór nad prawidłowym rozliczaniem wpłat, w szczególności za nałożone grzywny w drodze mandatu karnego. Ponadto zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 17 i 18 ww. zarządzenia do

zadań komendanta placówki w szczególności należy: nadzór nad postępowaniami przygotowawczymi, postępowaniami w sprawach o wykroczenia, w tym nad postępowaniami mandatowymi oraz rozliczanie pobranych za nałożone grzywny w drodze mandatu karnego kwot pieniężnych.

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 88 decyzji nr 75 Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień komendantów placówek Morskiego Oddziału Straży Granicznej komendant placówki sprawuje nadzór nad całością gospodarki mandatowej w placówce. Obowiązek ten wynika również z § 2 ust. 3 decyzji nr 58 Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 12.04.2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego *Instrukcji w sprawie zasad prowadzenia gospodarki mandatowej w Morskim Oddziale Straży Granicznej*.

Z „Wewnętrzny podział zadań dla Placówki Straży Granicznej kat. III w Świnoujściu” z dnia 9 sierpnia 2017 r., zatwierdzonego przez Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej wynika, że obowiązek prowadzenia całości gospodarki mandatowej jest zadaniem Zespołu Zabezpieczenia Logistycznego, a szczegółowym zakresem obowiązków i uprawnień obowiązek ten komendant placówki powierzył Kierownikowi Zespołu Zabezpieczenia Logistycznego

W trakcie kontroli sprawdzono dokumentację związaną z prowadzeniem gospodarki mandatowej, wszystkie bloczki mandatowe znajdujące się w placówce, oświadczenia o odpowiedzialności materialnej oraz zakresy obowiązków osób wykonujących zadania związane z prowadzeniem gospodarki mandatowej¹.

Wszystkie osoby upoważnione do prowadzenia gospodarki mandatowej, zgodnie z wymogiem określonym w § 3 decyzji nr 58 Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 12.04.2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego *Instrukcji w sprawie zasad prowadzenia gospodarki mandatowej w Morskim Oddziale Straży Granicznej*, posiadały imienne upoważnienia wystawione przez Komendanta PSG w Świnoujściu, w których określone zostały ich uprawnienia. Ponadto w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych realizujących zadania związane z prowadzeniem gospodarki mandatowej znajdują się stosowne zapisy odzwierciedlające realizowane przez nich czynności.

Ustalono, że wszyscy funkcjonariusze, którym wydano upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego oraz osoby realizujące zadania związane z prowadzeniem gospodarki mandatowej złożyli pisemne oświadczenia o odpowiedzialności materialnej, a obowiązek przekładania do kontroli bloczków mandatowych do 4-go dnia roboczego każdego miesiąca organowi finansowemu realizowany był z zachowaniem terminu.

Wszyscy funkcjonariusze nakładający grzywny w drodze mandatu karnego posiadali ważne upoważnienia wydane przez Komendanta MOSG.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

¹ Akta kontroli str. 37-41

2. Realizacja zadań związanych z nakładaniem przez funkcjonariuszy grzywien w drodze mandatów karnych oraz sprawowanie nadzoru nad gospodarką mandatową.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w PSG w Świnoujściu skontrolowano wszystkie bloczki mandatowe znajdujące się w placówce, a mianowicie:

- bloczki mandatowe znajdujące się u kierownika zmiany PSG w Świnoujściu;
- bloczki mandatowe znajdujące się u pomocnika kierownika zmiany Grupy Zamiejscowej w Rewalu PSG w Świnoujściu.

Wszystkie wykroczenia, za które funkcjonariusze nakładali grzywny w drodze mandatu karnego, zostały wymienione w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 613 ze zm.).

W przypadkach anulowania mandatu do blankietu była dołączana notatka funkcjonariusza zatwierdzona przez komendanta placówki.

W wyniku zapoznania się z udostępnionymi bloczkami mandatowymi zespół kontrolny stwierdził, że w 5 przypadkach, na odcinku C w rubryce „opis i kwalifikacja prawna wykroczenia” brakowało wpisu dotyczącego czasu i miejsca popełnienia wykroczenia.

Brak ten dotyczy nw. mandatów:

- mandat karny [REDAKTOWANE] z dnia 15.05.2019 r., nałożony przez [REDAKTOWANE]
- mandat karny [REDAKTOWANE] z dnia 15.05.2019 r., nałożony przez [REDAKTOWANE]
- mandat karny [REDAKTOWANE] z dnia 16.05.2019 r., nałożony przez [REDAKTOWANE]
- mandat karny [REDAKTOWANE] z dnia 20.05.2019 r., nałożony przez [REDAKTOWANE]
- mandat karny [REDAKTOWANE] z dnia 14.07.2019 r., nałożony przez [REDAKTOWANE]

Wszyscy ww. funkcjonariusze oświadczyli, że brak wpisu dot. czasu i miejsca popełnienia wykroczenia spowodowany było ich niewiedzą o zmianach w wypełnianiu formularzy mandatu karnego oraz brakiem dodatkowej rubryki na wpisanie powyższej informacji³.

Wymóg wpisywania w „opisie i kwalifikacji prawnej wykroczenia” „zachowania stanowiącego wykroczenie, czasu i miejsca jego popełnienia oraz kwalifikacji prawnej” został wprowadzony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. poz. 807) obowiązującym od 1 maja 2019 r. Informacja dotycząca tej zmiany wpłynęła do PSG w Świnoujściu w dniu 30 maja 2019 r. pismem⁴ [REDAKTOWANE] Dyrektora Zarządu Operacyjno-Śledczego KGSG z dnia 24 maja 2019 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że oprócz przypadku sierż. sztab. SG [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] który wystawił mandat 14.07.2019 r., pozostali funkcjonariusze wystawili mandaty przed datą wpłynięcia do PSG w Świnoujściu informacji dot. zmiany rozporządzenia.

² Akta kontroli str. 9-10

³ Akta kontroli str. 22-23,25-26

⁴ Akta kontroli str. 29-33

[REDAKTOWANE] jest funkcjonariuszem Placówki SG w Szczecinie, który od 1 lipca 2019 r. do 25 sierpnia 2019 r. był oddelegowany do PSG w Świnoujściu. Z informacji uzyskanych od zastępcy komendanta Placówki SG w Szczecinie [REDAKTOWANE] wynika, że funkcjonariusz ten przed oddelegowaniem do Placówki w Świnoujściu nie został zapoznany z powyżej opisanymi zmianami. [REDAKTOWANE] zajmuje stanowisko kontrolera-motorzysty w Zespole Wsparcia Specjalistycznego Grupy Służby Granicznej. Ustalono, że [REDAKTOWANE] z przedmiotowym przepisem zapoznał się w dniu 6 sierpnia 2019 r., co potwierdził podpisem na liście dołączonej do rozporządzenia znajdującego się u kierownika zmiany PSG w Świnoujściu⁵.

Podsumowując, należy uznać, że w czterech pierwszych przypadkach funkcjonariusze nie wiedzieli, że taki wymóg istnieje, gdyż informacja o zmianie przepisu przekazana im została miesiąc po rozpoczęciu jego obowiązywania. W przypadku [REDAKTOWANE] sposób powiadamiania o zmianach przepisów zadziałał wadliwie. Nie został zapoznany ze zmianą przepisu przed oddelegowaniem, a w Świnoujściu zapoznał się z przepisem dopiero w sierpniu.

Brak wpisu czasu i miejsca popełnienia wykroczenia na blankietach mandatowych nie spowodował żadnych negatywnych następstw. Zgodnie z art. 98 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz.U.2001.1120 j.t. ze zm.) mandat karny (w tym przypadku mandat gotówkowy) staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny funkcjonariuszowi, który ją nałożył. Prawomocny mandat karny podlega niezwłocznie uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie albo na osobę, która popełniła czyn zabroniony przed ukończeniem 17 lat, albo gdy ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia wykroczenia z przyczyn, o których mowa w art. 15-17 *Kodeksu wykroczeń*. Zgodnie z art. 101 kpow⁶ uchylenie mandatu karnego następuje na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego złożony nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się mandatu lub na wniosek organu, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, albo z urzędu. W powyżej opisanych przypadkach takie przesłanki nie zachodziły.

Bezpośredni nadzór nad gospodarką mandatową w imieniu komendanta Placówki Straży Granicznej w Świnoujściu został powierzony kierownikowi Zespołu Zabezpieczenia Logistycznego [REDAKTOWANE]

Mandat karny [REDAKTOWANE] z dnia 14.07.2019 r., nałożony przez [REDAKTOWANE] został przez niego wraz z gotówką przekazany kierownikowi zmiany PSG w Świnoujściu [REDAKTOWANE] a następnego dnia rano przekazany do rozliczenia. Rozliczeniem mandatu, na polecenie swojego bezpośredniego przełożonego [REDAKTOWANE] zajęła się [REDAKTOWANE] która przyznała, że przeoczyła w „opisie i kwalifikacji prawnej wykroczenia” brak informacji o czasie i miejscu popełnienia wykroczenia. [REDAKTOWANE] który odpowiedzialny jest za nadzór nad prowadzeniem całości gospodarki mandatowej, nie sprawdził poprawności wystawienia tego mandatu⁷.

Powyższe uchybienie nie spowodowało żadnych negatywnych następstw, a jego jednostkowe wystąpienie (wadliwe wypełnienie blankietu, jak i przeoczenie tego przez osoby rozliczające i sprawujących nadzór nad gospodarką mandatową) związane jest z krótkim okresem obowiązywania przepisu.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

⁵ Akta kontroli str. 29-32, 40-41

⁶ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. *kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz. U. 2019.1120 j.t. ze zm.)

⁷ Akta kontroli str.24, 34-36

3. Realizacja zadań w zakresie obrotu drukami ścisłego zarachowania i rozliczania środków pieniężnych z mandatów.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt. b decyzji nr 58 Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 12.04.2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego *Instrukcji w sprawie zasad prowadzenia gospodarki mandatowej w Morskim Oddziale Straży Granicznej* zaopatrzeniem, rozdziałem, ewidencją oraz rozliczeniem formularzy mandatów karnych zajmuje się organ finansowy w PdSG w Świnoujściu. Natomiast do obowiązku osób upoważnionych do prowadzenia gospodarki mandatowej w PSG w Świnoujściu należy zaopatrywanie, ewidencjonowanie, rozliczanie oraz zdawanie bloczków mandatowych do organu finansowego w PDSG.

Ponadto stwierdzono, że w PSG w Świnoujściu prowadzone są książki obrotów formularzami mandatowymi, książki ewidencji wydawania bloczków mandatowych oraz książka depozytu gotówki za nałożone grzywny w drodze mandatu gotówkowego.

Ustalono, że zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 ww. decyzji nr 58, środki pieniężne za nałożone grzywny w drodze mandatu karnego gotówkowego funkcjonariusze placówki w Świnoujściu rozliczali niezwłocznie inkasentowi lub osobom upoważnionym w PSG w Świnoujściu, a w przypadku nieobecności ww. osób lub w dni wolne środki pieniężne za nałożone grzywny w drodze mandatu gotówkowego przechowywane były czasowo u kierownika zmiany w formie depozytu.

Bloczki mandatowe były ewidencjonowane i przekazywane funkcjonariuszom zgodnie z obowiązującymi przepisami i określonymi zasadami, a fakt ten był odnotowywany w książkach ewidencji wydawania bloczków mandatowych. Bloczki mandatowe przechowywane były w stalowych szafach w pomieszczeniu kierownika zmiany w PSG w Świnoujściu oraz pomocnika kierownika zmiany GZ w Rewalu.

Dokumentacja sporządzona w zakresie prowadzenia gospodarki mandatowej prowadzona była poprawnie i czytelnie.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

VI. Zalecenia

1. Podczas planowania i pełnienia służby przestrzegać zapisów zawartych w § 3 pkt 42 wytycznych Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej nr MO-GM-Z-1/W/19 z dnia 15.03.2019 r. *do ochrony granicy państwowej na 2019 rok*, dotyczących dokumentowania zapoznawania funkcjonariuszy z nowymi przepisami, wytycznymi i poleceniami dotyczącymi pełnienia służby granicznej i kontroli ruchu granicznego za podpisem funkcjonariusza lub osoby zapoznanej.
2. Wprowadzić mechanizm kontrolny skutkujący zwiększeniem nadzoru nad funkcjonariuszami odpowiedzialnymi za prowadzenie gospodarki mandatowej w placówce.

VII. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przesłano kierownikowi podmiotu kontrolowanego.

VIII. O przeprowadzeniu kontroli w trybie zwykłym dokonano wpisu w „Księżce kontroli PSG w Świnoujściu”, RWD nr 7 poz. 176/15, rozp. dnia 1.07.1994 r., na karcie nr 30, poz. nr 2/2019

IX. Komendant Placówki Straży Granicznej w Świnoujściu na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 z późn. zm.), ma obowiązek w terminie do dnia 30 stycznia 2020 r., pisemnego poinformowania Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykonania, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

KOMENDANT
 Morskiego Oddziału Straży Granicznej
[Podpis]
 kmdr SG Wojciech Heninborch
 ZASTĘPCA KOMENDANTA

 (podpis kierownika jednostki kontrolującej)

22 29067090

NACZELNIK
 Wydziału Kontroli
 Morskiego Oddziału Straży Granicznej
 im. ptk. Katolą Bacza
[Podpis]
 kmdr por SG Edyta Józwiak

Wykonano w 2 egzemplarzach;
 Egz. nr 1 – Komendant PSG w Świnoujściu;
 Egz. nr 2 – a/a.
 Wykonał: J.R. (tel. 6618240)
 Dnia 30.12.2019 r.